

IMM. A. EG.

A „MAGYARORSZÁGI ARTISTA EGYESÜLET” HIVATALOS KÖZLÖNYE

E hivatalos közlöny megjelenik minden hó 1-én és 15-én. — Minden elefent óhajtó levélhez válaszbélyeg melléklendő. :: ::

SZERKESZTŐSÉG: VI., Ó-UTCA 41.

TELEFON 28—75.

HIVATALOS ÓRA DÉLUTÁN 3—4.

Előfizetési díj tagoknak: egész évre 4.80 K, fél évre 2.40 K, negyed évre 1.20 K, havonként 40 fillér, nem tagoknak 50%-al drágább.

WERNER MANÓ

Budapest, 1915. február 25.

Nagy és mélyreható gyász érte az artista-világot. Egyik legrégebb és legnépszerűbb tagja Werner Manó, a népszerű „Moni Mandl” befejezte sikereiben oly gazdag földi pályafutását.

Werner Manó művészi pályája a külföldi német színházakban kezdődött. Körülbelül 35 esztendő előtt már mint kiforrott művész jött Budapestre, hol tehetségét a variété szolgálatába állította. Első szerződése az akkori idők híres király-utcai Bergl-pincéhez kötötte képességeit, mely földalatti helyiség tulajdonosnőjének szépsége által, az ország határain kívül is ismert volt az éjjeli életet és mulatságot kedvelők körében. Ott láttuk Werner Manót először a variété-színpad deszkáin szerepelni, ott láttuk szólóiban és kupléiban megnyilvánulni művészetének kedvesen bohókás karakterét és ott bizonyította be kisebb komédiák keretében, hogy képességei a színészet követelményeihez is méltóak. Itteni sikerei folytán terelődött reá a nagyobb vállalatok igazgatóinak figyelme, kik kénytelenek voltak megállapítani, hogy Werner Manó hivatalos pályájára és így érdekükben állt őt vállalatukhoz kötni. Így került Werner Manó a kezdet nehézségeinek erélyes leküzdése után az akkori idők legelőkelőbb variétéjához, a Somossy-Orfeumhoz, miután ezt megelőzőleg már hosszabb ideig a Folies Capriceban gyarapította sikereit. Midőn annak idején Rajna Ferenc nagy

sikereket aratott műve a „Das Frauenbataillon” került színre a Somossy Orfeumban, Werner Manó nevéhez fűződött a siker oroszánrésze, ki „Moni Mandl” szerepében valósággal diadalt aratott, olyannyira, hogy ezidőtől kezdődően úgy a közönség, mint pályatársai ezen szerepének nevével ruházták fel, e néven ismerték és e neve elkísérte aztán élete végeig. Midőn a Somossy éra véget ért, Werner is visszatért előző sikereinek színhelyére a Folies Capriceba, hol művészetének legnagyobb részét töltötte el. Két évvel ezelőtt gyöngélni kezdett s kénytelen volt a színpad, reá oly kedves világától megválni, de visszavágyott oda mindig, s ha csak egészségi állapota megengedte, különböző színpadokra rövid vendégszerepléseket vállalt. A körülmények sajátos játéka folytán a Fővárosi Orfeum igazgatósága március 1-én eleveníti fel a „Das Frauenbataillon”-t és Moni Mandl szerepére Werner Manót szerződtette. Határtalan volt Werner öröme, hogy legsikeresebb szerepét ismét eljátszhatja, művészi ambíciója sarkalta, hogy megmutassa, miszerint ő még mindig a régi Moni Mandl. Sajnos, a sors másként akarta. Betegsége hirtelen teljes erővel kitört rajta és hiábavaló volt nevének valamint fiának önfeláldozó ápolása, szervezete nem tudott már megküzdeni a gyilkos kórral, mely rövid pár nap alatt kiragadta Werner Manót az élők sorából. Ma, február hó 25-én hagyott el bennünket és 28-án helyezük örök nyugalomra.

A Magyarországi Artista Egyesület legrégebb tagjainak egyikét gyászolja benne, ki az egye-

sület vezetésében hosszú éveken át, részben mint pénztárnok, majd mint elnök, tevékeny részt vett és önfeláldozó, önzetlen munkája által a Magyarországi Artista Egyesület történetében feledhetetlenül tisztelt nevet szerzett magának. Minden kartárs meg fogja őrizni emlékét! Béke hamvaira!

Tudósítás.

Jegyzőkönyv, felvétel a Magyarországi Artista Egyesület 1914. december 30-án tartott választmányi ülésén.

Jelen voltak: Aalbach Jacques elnök, Mach Lázár titkár, Mach Zsigmond pénztáros, Aczél Viktor ellenőr, Palotta Frigyes gazda, Braun Károly számvizsgáló, Erős Muki, Dévai Sándor, Sziklai Benő választmányi tagok, továbbá dr. Weber Salamon az egyesület ügyésze.

Neszmélyi Izsó, Wagner Lajos, Gerő József és Kövári Lajos kimentették kimaradásukat. Tudomásul vétetik.

Aalbach Jacques elnök konstatálja a határozatképességet, megnyitja az ülést s felkéri titkárt az utolsó jegyzőkönyv felolvasására. Mach Lázár titkár megteszi, a választmány jóváhagyja, hitelesítik.

Aalbach elnök üdvözli az új választmányt, reméli, hogy az ezen évben nagyobb tevékenységet fog kifejteni. Iparkodnunk kell tagjaink számának szaporításán, mert csak így érhető el az új vezetés kitűzött célja: az ártistaság érdekeinek előmozdítása.

Üdvözli továbbá Weber dr. ügyész urat, kinek meghívása jogi tanácsadásai miatt történt.

Titkári jelentés: Mach Lázár titkár felolvassa Ribner Miksa ur levelét, mely szerint a számvizsgálói állást sokoldalú elfoglaltsága miatt sajnálatára nem fogadhatja el.

A választmány ezt sajnálatlaltal veszi tudomásul.

Bauer Sándor (Calacutta) levélileg panaszt intéz dr. Glaser főorvos ur ellen, hogy őt betegsége alatt nem átogetta és felgyógyulásakor sem fogadta rendelésén.

Aalbach elnök: Bauer ur levelét dr. Glaser főorvos urhoz küldöttem, ki válaszában közli, hogy ő a háboru tartama alatt mint főorvos egy hadikórházban éjjel-nappal igénybe van véve s emiatt rendelését korlátozni volt kénytelen.

Mach Lázár titkár megemlíti, hogy a főorvos ur annyiban követett el mulasztást, hogy ezt velünk nem közölte, mit tagjainkkal tudathattunk volna.

Aalbach elnök indítványozza Dr. Glaser ur válaszának tudomásulvételét, azzal, hogy őt ezen mulasztásról értesítsük. Egyhangulag elfogadtatik.

Tagfelvétel: Róth Sándor (Alexander), Faludi (Klein)

Zsigmond, Nachtwaller (Valley) Miklós, Hegyi (Goldberger) Rózsi. Egyhangulag felvéve.

922. sz. tag 25 kor. visszafizetendő segélyt kér. Megadatik.

Közgyűlési határozatok:

Aalbach elnök: A közgyűlés elhatározta, hogy a hatóságokhoz egy körlevelet intézzünk, mely szerint felkérjük ezeket, hogy az artistáknak e nehéz időkben előadási engedélyt adjanak, különösen a kis cirkusz-artistáknak. Emiatt kértem fel Weber ügyész urat, hogy e kérvényt jogi formába öntse. Hogy ügyész ur kérvényünk tárgyáról tájékozva legyen, Aalbach elnök egy fogalmazványt olvas fel. A választmány megbizsa ügyész urat annak kidolgozásával.

Aalbach elnök: A közgyűlés továbbá határozatot hozott, miszerint a vidék megnyitása végett a miniszteriumhoz újabb kérvényt nyujtsunk be. A felolvasott, elnök által fogamzott vázlat tetszést nyer, s az is átadatik Weber ügyész urnak kidolgozás végett.

Aalbach elnök: A közgyűlés 3. pontja: hogy az egyesület hivatalos közlönyt ad ki. Elnök ur szivesen vállalkozik a lap szerkesztését átvenni, felkéri azonban a választmányt, hogy a szerkesztés körüli fáradságos munkájában őt támogassa. Különösen számít azon urakra, kik sokat utaznak a vidéken, és általuk majd megismerjük a vidéki artisták kívánságait.

Aalbach elnök jelenti, hogy az 1332. sz. tag annak idején 50 kor. kölcsönt vett fel, melyet maig sem fizetett meg, miért is ellene erélyes eljárást indítványoz.

Aczél Viktor ellenőr jelenti, hogy közbenjárása folytán nevezett heti 3 kor. részleteket ajánl s a tagdíjak törlesztését is igéri. Elfogadtatik.

Szabó Sándor alelnök jelenti, hogy egyik volt tagunk, ki körülbelül 300 koronával tartozik az egyesületnek, tartozását havi 10—15 kor. részletekben hajlandó törleszteni és azután ismét tagul belépni. Elfogadtatik. Kölcsönös újévi üdvözlések után, elnök az ülést berekeszti.

* * *

Jegyzőkönyv, felvétel a Magyarországi Artista Egyesület 1915. január 11-én tartott választmányi ülésén.

Jelen voltak: Aalbach Jacques, elnök, Szöke Szakáll, alelnök, Szabó Sándor, II. alelnök, Mach Lázár, titkár, Aczél Viktor, ellenőr, Mach Zsigmond, pénztáros, Palotta Frigyes, gazda, Kövári Lajos, Gerő József, Neszmélyi Izsó, Erős Muki, Könyöt Adolf, Arányi Vilmos, Sziklai Benő és Hunyadi Emil választmányi tagok.

Mach Lázár titkár jelenti, hogy Wagner Lajos ur vidéken lévén, a választmányi ülésről felmentvényt kér. Tudomásul vétetik.

Aalbach elnök konstatálja a határozatképességet, megnyitja az ülést, titkár felolvassa az utolsó jegyzőkönyvet, mely jóváhagyás után hitelesítettik.

Aalbach elnök jelenti, hogy tiszteletét tette a rendőrségnél mint új elnök s felkérte, hogy az engedélyek megadásánál az artistákkal szemben elnézést és jóindulatot tanusítsanak, mit meg is ígértek. Tudomásul vétetik.

Tovább megemlíti *Aalbach* elnök, hogy az új névjegyzéket e hó folyamán be fogjuk küldeni a hatóságokhoz és indítványozza, hogy Dévai Sándor annak idején beterjesztett indítványát, hogy a társulatvezetők az egyesület által bizonyítvánnyal látassanak el, vigyük keresztül. Egyhangulag elfogadtatik.

Mach Lázár titkár felolvassa a következő felhívást, melyet a kávéházakban kifüggesztettünk:

A Magyarországi Artista Egyesület e hó folyamán szétküldi a vidéki hatóságoknak az egyesület névjegyzéket. Kellemetlenségek kikerülése céljából felhívjuk t. tagjainkat, hogy hátralékos tagdíjaikat annál is inkább fizessék be, mert ellenesetben a fentemlített névjegyzékben nem szerepelnek. Azon artisták, kik hajlandók az egyesület kebelébe belépni, felhivatnak, hogy mielőbb iratkozzanak be, mert akkor a névjegyzékbe még bevehetők lesznek. MAE. bélyegző, *Mach* Lázár titkár, s. k. Tudomásul vétetik.

Glaser Fülöp, a Meteor kávéház tulajdonosa, ismét 50 koronát adományozott. Köszönettel tudomásul vétetik.

1336. sz. tag 10 korona segélyt kér. Megadatik.

1344. sz. tag 50 korona váltótartozására halasztást kér. Megadatik.

Aalbach elnök felolvassa a vidéki hatóságokhoz intézendő kérvényt, melyet a névjegyzékkel együtt be fogunk küldeni a hatóságokhoz, továbbá az általa fogalmazott és ügyészünk által kidolgozott miniszteri kérvényt a vidék megnyitására nézve. Helyesléssel tudomásul vétetik.

Elnök jelenti, hogy a szükséges lépéseket megtette a Fővárosi Orfeumban legközelebb megtartandó matinéra.

Waldmann Imre igazgató ur a Fővárosi Orfeum helyiségét készséggel engedi át.

Ugy *Grünecker*, mint *Eisenbach* megígérték közreműködésüket és reméli, hogy a többi első attractiókat is meg fogja nyerni. Tudomásul vétetik.

Indítványozza a rendezőbizottságba választását: *Ribner* Miksa, *Gyárfás* Dezső, *Szöke* Szakáll, *Szabó* Sándor, *Aczél* Viktor és *Aalbach* uraknak. Egyhangulag elfogadva.

Továbbá jelenti elnök, hogy e matiné után *Bálint* igazgatóval fog érintkezésbe lépni, továbbá *Goór* Lajosné igazgatónővel, melyre már most felhatalmazást kér. Egyhangulag megadva.

Tagfelvétel:

Csontos (Csortos) *Károly*, *Bérczi* *Jenő*.

Aalbach elnök kéri a választmányt, hogy minden indiscretiótól tartsa távol magát, mert az csak az egye-

sület kárára és személyes viszályokra vezet. Helyesléssel tudomásul vétetik.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekeszti.

* * *

Jegyzőkönyv, felvétel a Magyarországi Artista-Egyesület 1915. január 25-én tartott választmányi ülésén.

Jelen voltak: *Aalbach* Jacques elnök, *Szabó* Sándor II. alelnök, *Mach* Lázár titkár, *Aczél* Viktor ellenőr, *Mach* Zsigmond pénztáros, *Kövári* Lajos, *Gerő* József, *Neszmélyi* Izsó, *Erős* Muki, *Arányi* Vilmos, *Sziklai* Benő és *Bácskai* Sándor választmányi tagok. *Szöke* Szakáll és *Hunyadi* Emil kimentették elmaradásukat. Tudomásul vétetik.

Aalbach Jacques elnök konstatálja a határozatképességet, megnyitja az ülést és felkéri a titkárt az utolsó jegyzőkönyv felolvasására. Jóváhagyás után hitelesítik.

Mach Lázár titkár bejelenti, hogy f. hó 15-én d. u. 4 órakor az előljáróság megvizsgálta a könyveket és mindent a legnagyobb rendben talált. Tudomásul vétetik.

Aalbach elnök: A rokkant- és segélyalapunk javára rendezett újabb előadásunk végett érintkezésbe léptem a Téli kert igazgatóságával s ez készséggel rendelkezésünkre bocsátotta helyiségét egy vasárnap délutánra. A rendezőbizottságba ajánlom *Aczél* Viktor, *Szabó* Sándor, *Mach* Lázár, *Sziklai* Benő urakat és engem. Elfogadtatik.

Mach Lázár titkár: 1518, 1564, 1431. sz. tagok halasztást kérnek tagdíjhátralékaikra. Megadatik.

Aalbach elnök kéri az urakat, gyűjtsék össze a bevonultak névsorát, mert a legközelebb megjelenő lapban azok jegyzékét fogjuk közölni.

109. sz. tag 50 korona visszafizetendő segélyt kér. Megadatik.

1017. sz. tag 8 hónappal hátralékos, 50 korona kölcsönt kér. Szavazás után megadatik.

Aalbach elnök: A napirend utolsó pontja: Tagfelvétel. Én mindig azon voltam, hogy az egyesületi ellentéteket kiegyenlítsem, sok éven át dolgoztam ezen az egész vezetőséggel, a volt elnökséggel is. Hogy ez nem sikerült, sajnos, eléggé fájlaltuk. Én tehát nem mint a MAE elnöke, hanem mint magánember egy levelet intéztem *Rott* Sándorhoz s jelenthetem, hogy szép eredménnyel. *Rott* Sándor ur belépését jelentette be. Azt hiszem, hogy az új vezetőség legnagyobb sikere, hogy olyan ember mint *Rott*, kit különböző félreértések egyesületünkől távoltartottak, sikerült egyesületünk érdekeinek megnyerni. *Rott* Sándor úr belépésével tagjaink száma szaporodni fog s ha ő is támogat bennünket, sokkal többre fogunk menni.

A választmány Rott Sándor úr belépését nagy lelkesedéssel és éljenzéssel tudomásul veszi.

Aczél Viktor indítványozza, hogy Aalbach elnök úrnak eme sikerdus fáradozásáért külön jegyzőkönyvi köszönet nyilvánítsák.

Gerő József szintén ezt javasolja, avval, hogy a hogy a jegyzőkönyvi kivonat Rott Sándor úrral közöltessék. Elfogadjatik.

Aalbach elnök az elismerő szavakért köszönetet mond, az egyesület érdekeit, mint tudják, mindig szíven hordta és csak arra kéri az urakat, hogy amennyire tőlük telik, őt munkájában támogassák, lelkesedéssel dolgozzanak s akkor biztos abban, hogy a legrövidebb idő alatt eredményt is érnek el.

Felemlíti továbbá, hogy a Fővárosi Orfeumban megtartott Matiné ügyében felkérte Szőke Szakáll és Aczél Viktor urakat, menjenek Bálint igazgató úrhoz, hogy Szőke Szakáll és Hunyadi urak közreműködhesenek. Bálint igazgató kérelmüket megtagadta, mire őt elnökünk kereste fel, kinek kérelmünk megtagadását azzal indokolta, hogy a nála tartott matiné alkalmából a rendező bizottság oly rossz műsort állított össze, mely nem ütötte meg helyisége niveauját. Elnökünk kijelentette, hogy a mai vezetőséget nem lehet okolni egy volt vezetőség hibájáért s miután még ez sem vezetett eredményre, azon reményben távozott, hogy fogunk még kivezető békés utat találni, mely Bálint igazgató úrnál egyesületünk érdekeit célhoz fogja juttatni.

A matinéit illetőleg úgy az összes közreműködő tagoknak, mint az igazgatóságoknak, kik személyzetüket átengedni szivesek voltak, köszönetünket nyilvánítom.

A legközelebbi matiné a jövő hó folyamán lesz. Tudomásul vétetik. Több tárgy nem lévén, Aalbach elnök az ülést berekeszti.

H i r e k.

Matinénk a Téli kertben. Ama nagyszabású program, megvalósításának első lépéseül — mely megfelelő összeg megszerzését tűzte ki célul a rokkant- és segélyalap gyarapítására — egyesületünk folyó hó 21-én, vasárnap délután a „Téli kert” helyiségében úgy anyagilag, mint erkölcsileg nagysikerű matinéit rendezett.

A közönség, mely az egész műsort meg nem szakadó figyelemmel kísérte, szünni nem akaró tapssal jutalmazta *Csillag Szerén* mélyen átértzett dalát, *Jelly Margit* gyönyörű énekét, *Gyárfás Dezső* kacagtató mókáit, a már fogalomvá vált *Mimi Marlow* előadását, *R. Türk Berta* már annyiszor méltatott utólérhetetlen művészetét, a geniális *Otto-Otto* megindító és megkacagtató magánszámait és a *Barra csoport* kitűnő produktóját. *Aalbach* a Fővárosi Orfeum tagja — akinek fellépését a közönség nagy érdeklődéssel várta — betegsége folytán kénytelen volt lemondani.

Külön fejezetet kellene szentelnünk a *Folies Caprice* társulat előadásának, mely *Rott Sándor* vezetésével és

Somogyi Nusi vendégfellépésével ugyancsak kivette részét a közönség jókedvredéséből, de sajnos helyszüke miatt, kénytelenek vagyunk ezt a méltatást más alkalomra hagyni, csupán megemlítjük, hogy az, amit az Artista-Egyesület kebelébe csak nemrég visszatért Rott Sándor produkált, az már a kómikus művészet legmagasabb határán mozog és csak a közönség ítéletének adunk kifejezést akkor, midőn róla elismerjük, hogy ebben a genreben Rott Sándor a lehető legtökéletesebbet nyújtja. Az összes közreműködő művésznők és művészek a nemes célra való tekintettel díjtalanul működtek közre, ezzel is szaporítani akarván az Artista-Egyesület rokkant- és segély-alapjának tőkét.

Ezúton mond az Egyesület hálás köszönetet a „Téli kert” igazgatóságának a helyiség és tagjainak szíves átengedéseért, valamint mindazon igazgató uraknak, akik voltak szivesek tagjaik fellépését megengedni, a közreműködők mindegyikének pályatársi köszönetet a nemes cél érdekében kifejtett önzetlen munkálkodásukért és végül a rendező-bizottságnak, mely *Aalbach* elnök úrral az élén óriási munkát végzett, különösképen pedig *Mach Zsigmond* és *Lázár* uraknak és *Aczél Viktor* urnak, ki az időközben megbetegedett *Aalbach* elnök távollétében megbecsülhetetlen szolgálatokat tett az ügynek.

Magyar artisták a harcmezőn.

Moser Lajos tagtársunk a haza iránti kötelességének teljesítése közben, a harctéren szerzett súlyos betegségének áldozatául esett.

Váradi Géza, ki mint huszárörvezető vonult be, soron kívül örmesterré lépett elő.

Bodrogi Józsefet, ki a táborig táviróezrednél teljesít szolgálatot, hősiességeért és kötelességének odaadó teljesítéseért a nagy vitézségi ezüst éremmel tüntették ki és soron kívül közlegényből előléptették örmesterré.

Felhívás!

Felhívjuk mindazon artistanőket és artistákat, kik még nem tartoznak egyesületünk kötelékébe, hogy abba tagokul lépjenek, mert az egyesületet támogatni nemcsak kötelesség, hanem az a csekély tagdíj ellenében sokat nyújt.

A M. A. E. vezetősége.

Tagjainkhoz!

Felkérjük t. tagjainkat, hogy úgy jelenlegi címüket, mint pedig lakásváltoztatásukat velünk azonnal közöljék, nehogy a lap küldése fennakadást szenvedjen. Az előfizetési díj a tagdíjjal együtt küldendő.

A M. A. E. vezetősége
és a Szerkesztőség.

Kiadja a „MAGYARORSZÁGI ARTISTA EGYESÜLET.”

Felelős szerkesztő: AALBACH JACQUES.